

XXVII НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА
„ПЕДАГОШКА
ИСТРАЖИВАЊА
И ШКОЛСКА ПРАКСА“

TIMSS 2019

РЕЗУЛТАТИ И ИМПЛИКАЦИЈЕ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

УРЕДНИЦЕ:
ИВАНА ЂЕРИЋ
НИКОЛЕТА ГУТВАЈН
СМИЉАНА ЈОШИЋ
НАДА ШЕВА

КЊИГА РЕЗИМЕА

13. мај 2021. године
Београд

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

TIMSS 2019: РЕЗУЛТАТИ И ИМПЛИКАЦИЈЕ

– КЊИГА РЕЗИМЕА –

УРЕДНИЦЕ:
ИВАНА ЂЕРИЋ
НИКОЛЕТА ГУТВАЈН
СМИЉАНА ЈОШИЋ
НАДА ШЕВА

13. мај 2021. године

ПРОГРАМСКИ ОДБОР

Председник Програмског одбора

Др Ивана ЂЕРИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Чланови Програмског одбора

Др Николета ГУТВАЈН, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Бранислав РАНЂЕЛОВИЋ, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд

Др Гордана ЧАПРИЋ, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд

Др Нада ШЕВА, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Смиљана ЈОШИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Ивана ЈАКШИЋ, Факултет политичких наука, Београд

Др Сања БЛАГДАНИЋ, Учитељски факултет Универзитета у Београду

Др Јелена СТАНИШИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Душица МАЛИНИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Председник Организационог одбора

Данијела ЂУКИЋ, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд

Чланови организационог одбора

Мср Марија РАТКОВИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Мср Јелена МЕДАР, Институт за педагошка истраживања, Београд

ОРГАНИЗАТОРИ СКУПА

ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА

Добрињска 11/3 • 11 000 Београд • Србија

www.ipi.ac.rs

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Немањина 22–26 • 11 000 Београд • Србија

<http://www.mpn.gov.rs>

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Фабрисова 10 • 11 000 Београд • Србија

<https://ceo.edu.rs/>

Објављивање ове публикације финансијски је подржало

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Напомена. Реализацију истраживања TIMSS 2019, као и припрему и објављивање књиге резимеа, финансирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (бр. уговора 404-02-42/2018-17 и 451-03-9/2021-14/200018 од 05.02.2021. године.)

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.091.212:159.9(048)

37.091.3::51(048)

37.091.3::5/6(048)

НАУЧНА конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (27 ; 2021 ; Србија)

TIMSS 2019: резултати и импликације [Електронски извор] : књига резимеа /

[XXVII научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса",
13. мај 2021, Србија.] ; уреднице Ивана Ћерић ... [и др.] ; [организатори
скупа Институт за педагошка истраживања, Министарство просвете, науке
и технолошког развоја републике Србије, Завод за вредновање квалитета
образовања и васпитања]. - Београд : Институт за педагошка истраживања,
2021 (Београд : Кућа штампе плус). - 1 elektronski optički disk (CD-ROM)
: tekst ; 12 cm

Системски захтеви : Nisu navedeni. - Nasl. sa naslovnog ekrana. - Tiraž 100

ISBN 978-86-7447-155-5

а) Ученици -- Успех -- Апстракти б) Математика -- Настава -- Педагошка истраживања
-- Апстракти в) Пиродне науке -- Настава -- Педагошка истраживања -- Апстракти

COBISS.SR-ID 40715273

ЧИНИОЦИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА ИЗ МАТЕМАТИКЕ И ПРИРОДНИХ НАУКА У СТУДИЈИ TIMSS 2019

Смиљана Јошић⁵

Институт за педагошка истраживања, Београд, Србија

Ивана Јакшић

Факултет политехничких наука, Универзитет у Београду, Србија

Јелена Теодоровић⁶

Факултет педагошких наука, Универзитет у Крајевцу, Србија

Истраживања о чиниоцима постигнућа ученика дају значајне податке креаторима образовних политика али и свим осталим учесницима образовног система, почевши од наставника и директора до научноистраживачке заједнице. Стога је циљ овог рада био да се идентификују значајни предиктори постигнућа ученика у Србији из области математике и природних наука у студији TIMSS 2019. У оквиру референтног оквира TIMSS студије налази се велики број контекстуалних фактора са три нивоа утицаја: (1) ученички, (2) наставни, (3) школски. Сходно томе, подаци из ове студије анализирани су помоћу технике хијерархијског линеарног моделовања која, уважавајући хијерархијску структуру података, квантификује независне доприносе појединачних фактора и омогућава раздвајање варијансе која потиче са различитих нивоа утицаја. Почетни модел са три нивоа (без предиктора) показао је да највећи проценат варирања у постигнућима ученика потиче од индивидуалних разлика међу ученицима и то за обе области: математика (76%) и природне науке (71%). Фактори на нивоу школе објашњавају 14% варијансе постигнућа за област математике и 18% за област природних наука. Наставни фактори објашњавају најмањи проценат варијансе за обе испитиване области

5. Email: smiljana.josic@gmail.com

6. Реализацију овог истраживања финансирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (бр. уговора 451-03-9/2021-14/ 200140 и пројекат ON 179020).

(МАТ: 10%, ПН: 11%). Од појединачних фактора који потичу са ученичког нивоа показало се да највећи утицај на постигнуће ученика имају образовање родитеља (МАТ: 22%, ПН: 24%), кућни ресурси за учење (МАТ: 9%, ПН: 6%), самопоуздање у вези са математиком и природним наукама (МАТ: 9%, ПН: 2%) али и различите активности родитеља и задаци усмерени на рано учење у домену читалачке и математичке писмености. Као значајни ефекти школских и наставних фактора издвајају се изостајање ученика са наставе (МАТ: 0,6%, ПН: 0,9%), перцепција родитеља/старатеља о школи њиховог детета (МАТ: 0,1%, ПН: 0,6%) и вршњачко насиље (МАТ: 0,4%, ПН: 0,7%). Резултати добијеног модела упоређени су са подацима из студије TIMSS 2015 и формулисане су препоруке за образовне политике.

Кључне речи: ХЛМ анализа, ученици четвртог разреда, фактори постигнућа.

ЗБОРНИК РЕЗИМЕА

XXVII научна конференција
„Педагошка истраживања и школска пракса“

TIMSS 2019: РЕЗУЛТАТИ И ИМПЛИКАЦИЈЕ

Издавач

Институт за педагошка истраживања, Београд

За издавача

Николета ГУТВАЈН

Уреднице

Ивана ЂЕРИЋ
Николета ГУТВАЈН
Смиљана ЈОШИЋ
Нада ШЕВА

Лектор

Јелена СТЕВАНОВИЋ

Техничке уреднице

Марија РАТКОВИЋ и Јелена МЕДАР

Тираж

100

Дизајн корица и графичка обрада

Бранко ЦВЕТИЋ

Штампа

Кућа штампе плус

ISBN 978-86-7447-155-5

ISBN 978-86-7447-155-5